

[Elna Munch.]

alle Attesterne blev ens, og at man ikke anførte Fødestedet.

Der har i den senere Tid mange Steder vist sig en Tilbøjelighed til at vende sig mod den Bevægelse, der gennem en Menneskealder har ført Kvinderne frem til Ligestilling med Mændene med Hensyn til personlige, politiske og økonomiske Rettigheder. Fortidens Stemninger rejser sig igen. Man taler om Naturens Instinkter, der anviser Manden Herskeret, og man henviser Kvinden til den Underdanighed, som i gamle Tider forkyndtes som hendes Pligt. Her hos os er det jo kun Stemninger, kun Efterklange af Bevægelser andetsteds, og megen Styrke har de hidtil ikke haft her. Nogen Styrke faar de vel paa Baggrund af den meget betydelige Arbejdsløshed, som Krisen og de mange tekniske Fremskridt foreløbig har skabt, og som gennem den fuldstændigere Opgørelse af Arbejdsløshedstallene træder saa skarpt frem. Jeg vil imidlertid advare imod, at man lader sig rive hen af denne Stemning: Som Hjælp mod Arbejdsløsheden vil en Indskrænkning af Kvindernes Adgang til de mere attraaede Erhverv, særlig en Indskrænkning af gifte Kvinders Arbejds- og Erhvervsret, ikke virke. Det er sandt, at der er omtrent $\frac{1}{2}$ Million Kvinder, der i Statistikken opføres som Forsørgere, over for 1 000 000—1 100 000 Mænd, men af den halve Million er 180 000 Husassistenter. Dette Tal ønsker vel selv de ivrigste Talsmænd for Skabningens Herre næppe mindsket til Fordel for Anbringelsen af et større Antal af disse Herrer. Ja, jeg har ganske vist set i den senere Tid, at man er gaaet over til at bruge mandlige Husassistenter, men jeg vil dog foreløbig tro, at det kun er et mindre Antal, der melder sig til dette Arbejde. Dernæst er der 50 000—60 000 hjemmевærende Børn, som hjælper deres Forældre med Landbrug, omtrent 90 000 er Rente-nydere, Aldersrentenydere og Pensionister, og saa er der 35 000 Ejere af selvstændige Virksomheder og en halv Snes Tusinde Sygeplejersker, som afgjort ikke kan afløses af Mænd; dels tror jeg ikke, Mændene er villige, og dels tror jeg ogsaa, Mændene vilde være enige om at beklage det, hvis de skulde have mandlige Sygeplejere i Stedet for kvindelige. Jeg tror derfor, at alle disse vil være temmelig uanfægtede, selv om man vil forsøge at drive dem ud af deres Virksomhed. Der er over 40 000 kvindelige Arbejdere inden for Industrien, men mon det ikke er ved Arbejde, som Mænd ikke vilde være meget ivrige for at overtage? Og der er vel ca. 30 000 kvindelige Kontorister, men

mon det ikke er i Stillinger, som Mænd, der skal forsørge en Familie, ikke saa godt kan beklæde? Og sidst, men ikke mindst: Hver Gang man driver Kvinder ud af Arbejde, faar jo som Regel Mænd i Stedet for nye Forsørgerbyrder. Arbejdsløsheden bekæmpes ikke ved, at man rammer Kvinderne, den kan maaske flyttes noget derved, men hvad Glæde har man egentlig deraf?

Jeg skal lige nævne et Par Omraader, hvor der er en vis Tendens til at tvinge Kvinderne tilbage eller til at hindre deres Udnyttelse af vundne Rettigheder, en Tendens, som begynder at spire frem, eller som har holdt sig fra tidligere Tider. Sidste Vinter nedsatte den højtærede Finansminister et Udvalg, der skulde undersøge Spørgsmaalet om Ændringer i Tjenestemandsløven under Hensyn til Ønskeligheden af at skaffe Beskæftigelse til de flest mulige. Udvalget har endnu ikke afgivet sin Betænkning, men den har været delvis refereret i Pressen, og jeg henviser til de Udtalelser, der har været offentliggjort. Det fremgaar af Referatet, at der er en Tendens til at hindre, at en mandlig Tjenestemand's Hustru faar Næringsbrev, hvorimod det skal være tilladt en kvindelig Tjenestemand's Ægtefælle at faa det. Det forekommer mig, at det er et urimeligt Indgreb i Kvindernes velerhvervede Rettigheder, hvis man vil vedtage et saadant Forslag. Det er at stille Kvinderne ringere end Mændene i Kampen for Tilværelsen, navnlig at stille den gifte Kvinde ringere end den ugifte. Jeg vil derfor henstille, at man ikke vedtager et saadant Forslag.

I det hele har der i den senere Tid blæst en strid Vind imod de gifte Kvinders Ret til Arbejde. Fuldt ud anerkendt er den af Loven i alle Tilfælde, hvor det gælder offentlige Virksomheder, men Praksis svarer ikke altid dertil, og det er derfor for Kvinderne af den største Betydning, at det bliver slaaet fast, at der ikke kan rokkes ved Bestemmelsen om Kvindernes lige Adgang med Mænd til alle offentlige Stillinger. Jeg vil gerne i denne Forbindelse udtrykke min Glæde over en Udtalelse af den højtærede Socialminister, som har erklæret, at man ikke kunde forbyde baade Mand og Hustru begge at være Tjenestemænd. Det vilde ogsaa først og fremmest være et direkte Angreb paa Ægteskabet som Institution, om man saaledes vilde diskvalificere den gifte Kvinde, og det vilde være stridende mod den gældende Lov og betyde uendelig lidt for Afhjælpingen af Arbejdsløsheden.

Et Omraade, inden for hvilket Kvinderne er distanceret, er Nævningeinstitu-